

MONITORING AND
EVALUATION COURSE
(JANUARY-FEBRUARY 2021)

МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Модуль 1. ОБЗОР МОНИТОРИНГА И ОЦЕНКИ (МИО)

АКАДЕМИЯ МОЛОДЕЖНОГО ЛИДЕРСТВА В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ (САУЛА)

1-ՄՈԴՈՒԼ. ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ (ԿԳՆ) ակնարկ.

1.1. Արդյունքների վրա հիմնված կառավարում.
Մոնիտորինգի և գնահատման հասկացությունների
սահմանում:

Տարբերությունը մոնիտորինգի և գնահատման միջև
Արդյունքների վրա հիմնված կառավարում

Արդյունքների վրա հիմնված կառավարումը (RBM) ծրագիր/նախագիծ կառավարելու միջոց է՝ հստակ սահմանելով և ձևակերպելով ցանկալի արդյունքները և օգտագործելով դրանց ձեռքբերումը գնահատելու համար անհրաժեշտ հատուկ մեթոդներ և գործիքներ:

Այս մոտեցումը երկար տարիներ կիրառվում է միջազգային կազմակերպությունների կողմից՝ որպես չափանիշ՝ բարելավելու իրենց ծրագրերի/նախագծերի որակը: Համակարգն ավելի արդյունավետ կաշխատի, եթե ի սկզբանե կենտրոնացած լինի որոշակի արդյունքների վրա: Նախապես սահմանելով դրանց գնահատման արդյունքներն ու մեթոդները՝ հնարավոր է եապես բարելավել ծրագրերի/նախագծերի իրականացման որակը և մեծ ճշգրտությամբ պարզել, թե արդյո՞ք ծրագիրը/ծրագիրը իսկապես ազդել է մարդկանց, հասարակության և զարգացման վրա:

Որպես համակարգ, NBB-ն հիմնված է սկզբնական և վերջնական պայմանների

ուսումնասիրության վրա, որտեղ պարամետրերը և դրանց չափումները նախքան նախագծային աշխատանքների մեկնարկը համարվում են նախնական պայման, իսկ ստացված արդյունքների ողջ տիրույթը՝ որպես վերջնական պայման: Վերջնական իրավիճակի գնահատում -

պատասխանում է այն հարցին, թե որքանով ենք մենք հասել սահմանված նպատակներին և ինչ փոփոխությունների է հանգեցրել գործունեության իրականացումը:

Այսպիսով, M&E-ը NBS-ի բաղադրիչն է, որը օրգանապես ներառված է ծրագրի/նախագծի իրականացման բոլոր փուլերում և

հիմք է հանդիսանում ծրագրի/նախագծի ընթացքում ձեռք բերված արդյունքների մասին տեղեկատվության հավաքագրման և մշակման հուսալի համակարգ ստեղծելու համար: Ձևավորված և ժամանակին M&E համակարգի շնորհիվ մենք հասնում ենք հետևյալին.

- **Ժամանակին և արդյունավետ ճշգրտման և ծրագրի/նախագծի իրականացման համար որակի կառավարման որոշումների կայացում;**
- **Ծրագրի/ծրագրի իրականացման համար որակի չափանիշներին և այլ ներքին և արտաքին պահանջներին համապատասխանության ապահովում.**
- **Ծրագրի/ծրագրի իրականացման թափանցիկության և հրապարակայնության միջոցով նպաստել շահագրգիռ կողմերի հետ բարելավված հաղորդակցությանը.**
- **մեր արժեքները և մեր շահառուների շահերը**
ակտիվ իրականացում: Համաշխարհային բանկի ուսումնասիրությունը (2016թ.) հաստատեց, որ պատշաճ կերպով ներդրված ՄԳ համակարգը, որը ժամանակին տեղեկատվություն է տրամադրում և աջակցում է որոշումների կայացմանը ծրագրի իրականացման ընթացքում և դրանից հետո, էական և դրական ազդեցություն ունի ծրագրի արդյունքների որակի վրա: Բացի այդ, կառավարման համակարգերի հարմարեցում և ընդհանուր կայացրեցված է, որ M&E-ի օգտագործումը կարևոր է արտադրողականության բարձրացման համար:

Մոնիթորինգի և գնահատման (ՄԳ) և հասկացությունների սահմանման միջև տարբերությունը

Այսուհետ մենք օգտագործում ենք «մոնիթորինգ պայմաններ ստորև «գնահատում» և ըստ սահմանումների: »

Մոնիթորինգը աշխատանքի առաջընթացի շարունակական մոնիթորինգն է (նախագծի, ծրագրի կամ կազմակերպության շրջանակներում)՝ ներկա իրավիճակը պլանի հետ համեմատելու համար: Աշխատանքի ընթացքի մասին տեղեկատվություն պարբերաբար հավաքելը իրավիճակի «սկանավորման» ձև է: Այն հիմնականում իրականացվում է որպես ամենօրյա պրոցեդուրա, որը նախատեսված է ժամանակին պլանից շեղումները հայտնաբերելու համար: Լավ գործող հսկողության համակարգը օգնում է կազմակերպության ղեկավարին (նախագիծ, ծրագիր) անհապաղ միջոցներ ձեռնարկել, երբ հայտնաբերվում է շեղում:

Գնահատումն ուղղված է գործունեության արդյունքների և/կամ ստացված արդյունքի վերլուծությանը և այդ արդյունքը որոշակի չափանիշներին համապատասխանեցնելուն: Գնահատման արդյունքների հիման վրա եզրակացություն է արվում ծրագրի, նախագծի կամ կազմակերպության արդյունավետության մասին, և ձևակերպվում ապագա առաջարկություններ: Գնահատման ընթացքում օգտագործվում են նաև մոնիտորինգի տվյալները:

Աղյուսակ 1. Տարբերությունը մոնիտորինգի և գնահատման

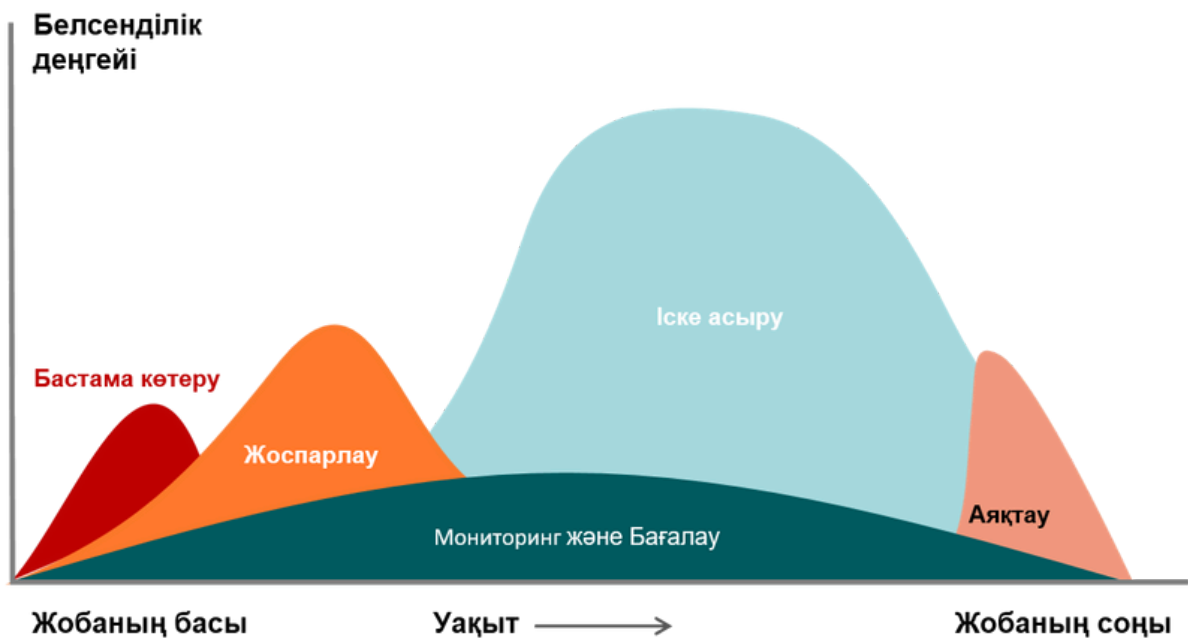
Նպատակներ	Ծրագրի ընթացքում մշակման վերանայում, որոշումների կայացում և	Գնահատեք ծրագրի առաջընթացը, արդյունքները, համապատասխանությունը և ազդեցությունը երկարաժամկետ
Հիմնական հարցը	ուղղիչ գործողություններ Արդյո՞ք նախագիծը ճիշտ է	պլանավորման և կայունության վրա Արդյո՞ք ճիշտ ծրագիր է իրականացվում:
Ժամանակավոր պարտադիր	իրականացվում:	Այն իրականացվում է ծրագրի իրականացման
Տրամաբանական մոդել նպատակը	Դա շարունակական է լինելու Մոդելը ընդունված է անփոփոխ իր ներկայիս տեսքով Ստացված տեղեկատվությունը օգտագործվում է նախագծում	հիմնական փուլերում: Մոդելը վերլուծվում է օպտիմալացման/բարելավման համար: Վերլուծվում են պլանավորված արդյունքներին հասնելու/չհասնելու պատճառները: Ստացված տեղեկատվությունը կարող է օգտագործվել ինչպես այս նախագծի վրա աշխատանքը բարելավելու, այնպես էլ պարզաբանելու համար: ապագա պլաններ.
Օգտագործումը	աշխատանքը բարելավելու համար, պլանավորված գործողությունները և արդյունքները համեմատվում են	Ուշադրության կենտրոնում է վերջնական արդյունքները և ընդհանուր նպատակին հասնելը
Կենտրոն նանալ	իրական իրավիճակի հետ Հիմնական ուշադրությունը ներդրումների, ծառայությունների, միջանկյալ արդյունքների և կարճաժամկետ արդյունքների վրա է	

АКАДЕМИЯ МОЛОДЕЖНОГО ЛИДЕРСТВА ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ (CAYLA)

Мониторинг и оценка: прикладные аспекты
Monitoring and Evaluation course (January-February 2021)

Գիտակցելով ՄԳ միջև տարբերությունը, կարևոր է հիշել, որ այս հասկացությունները սերտորեն կապված են և պետք է լրացնեն միմյանց. մոնիտորինգը նպատակաուղղված է գնահատման համար անհրաժեշտ տվյալների ձեռքբերմանը, և գնահատման տարրերը ներգրավված են մոնիտորինգում:

1.2. Ցիկլ նախագծում. ՄԳ-ի տեղը ծրագրի ցիկլում: ՄԳ տեսակները և դրանց իրականացման փուլերը

Ծրագրի կյանքի ցիկլում մոնիտորինգ և գնահատում

Ծրագրի կյանքի ցիկլը - ես, համայնք, տարածաշրջան, երկիր, ուղղություն, միտում և այլն: զարգացման նախագծերի մշակման, իրականացման, գնահատման և հարմարեցման տրամաբանական մոդել:

M&E-ը կարևոր դեր է խաղում ծրագրի կյանքի ցիկլի մեջ և օգտագործվում է որոշելու համար.

Պլանավորված արդյունքները ձեռք բերվե՞լ են:

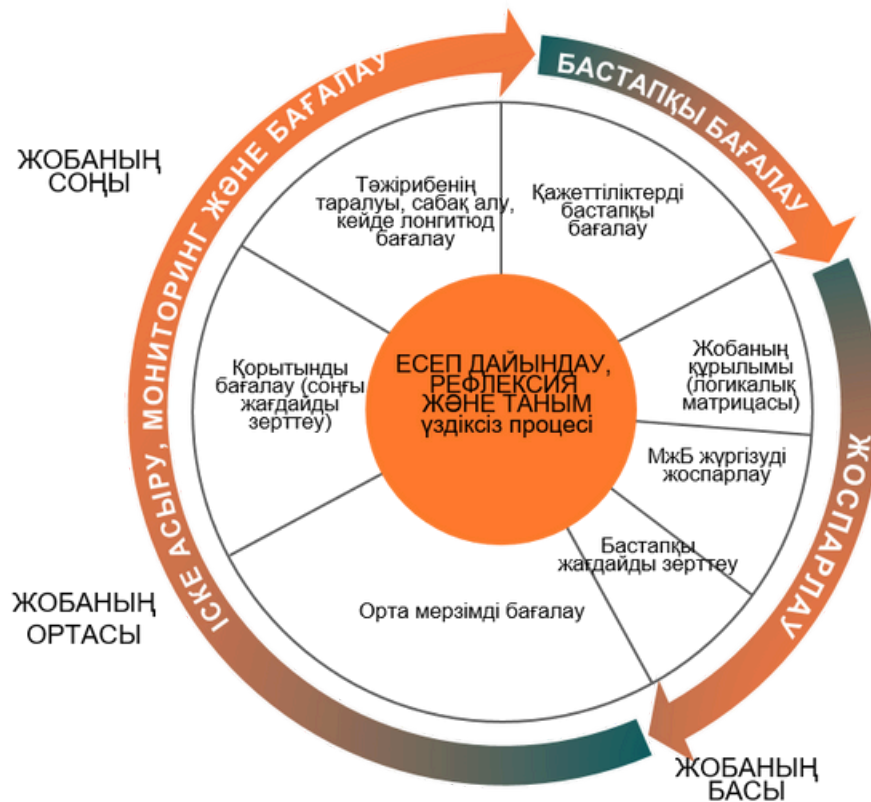
Անկախ նրանից, թե մենք գործ ունենք լայն ազգային ռազմավարությունների կամ կոնկրետ գործունեության հետ, ՄԳ-ն իրականացվում է ծրագրի կյանքի ցիկլի ողջ ընթացքում:

Ծրագրի թիմը պետք է հստակ պլան ստեղծի ՄԳ-ն իրականացնելու համար:

Ստորև ներկայացված է ծրագրի կյանքի ցիկլի դիագրամը և ինչպես է օգտագործվում ՄԳ-ն ծրագրի տարբեր փուլերում:

Жоба/бағдарламаның өмір сүру цикліндегі МжБ негізгі іс-шаралары

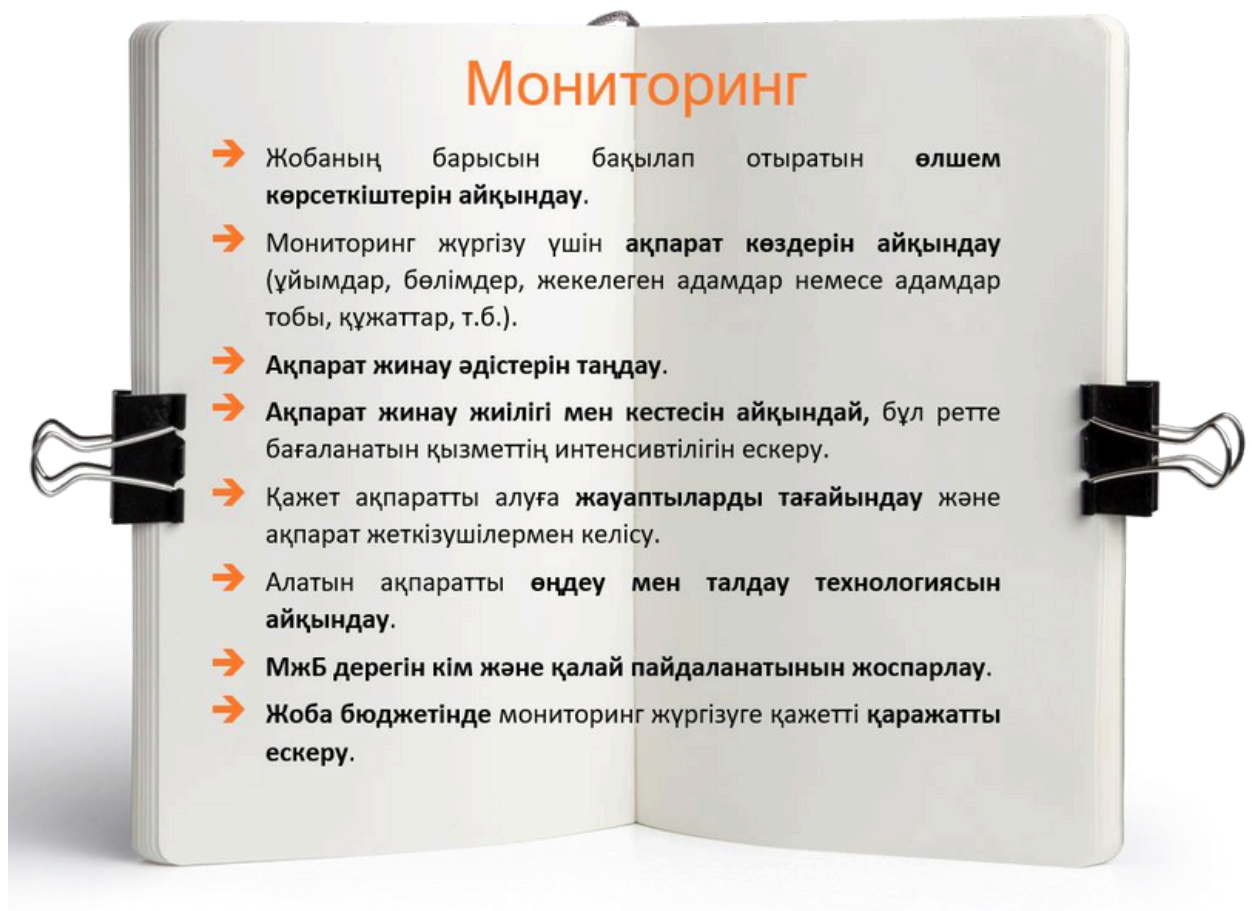

* МжБ іс-шараларына сәйкес келетін жоба-бағдарламаның белгілі бір типтік өмір циклі болмайды. Жоғарыдағы диаграмма жоба-бағдарлама өмірлік циклі аясындағы МжБ типтік іс-шаралары арасындағы өзара байланысты шамалай көрсетеді.

Մոնիտորինգի և գնահատման փուլեր

Մոնիտորինգի համակարգը պետք է նախապես պլանավորվի մինչ ծրագրի մեկնարկը: Դրա համար անհրաժեշտ է կատարել հետյալ գործողությունները.

Գնահատումը, որպես լայնածավալ գործընթաց, իրականացված 7 ձեռք բերված գործունեություն

Ներառում է արդյունքների նույնականացում, ըմբռնում և վերլուծություն:

Ծրագրի/նախագծի գնահատումը բաղկացած է հետևյալ փուլերից.

Եկեք համառոտ դիտարկենք գնահատման յուրաքանչյուր փուլի առանձնահատկությունները:

1. Գնահատման նպատակների սահմանում

Ծրագրի/նախագծի գնահատումը հիմք է տալիս կառավարման որոշումների համար: Գնահատման պահանջը միշտ կախված է դրա նպատակից (ինչ որոշումներ կայացնել) և գնահատումը պատվիրողներից:

2. Գնահատման տեխնիկական առաջադրանքի կազմում

Գնահատման առաջադրանքի հիմքում ընկած է այն հարցերի ցանկը, որոնց պատասխանները պետք է գտնենք: Այս հարցերը պետք է հստակ ձևակերպվեն և տրամաբանորեն կապված լինեն գնահատման նպատակի հետ: Առաջադրանք տվողը ձևակերպում է տեխնիկական առաջադրանքի հարցերը՝ հիմնվելով այն բանի վրա, թե ինչ է ուզում իմանալ գնահատման արդյունքում: Տեխնիկական առաջադրանքի հարցերը ձևակերպված են բաց ձևով: Ավելի լավ է երեք-չորս հարց կազմել: Օրինակ:

Որո՞նք են ծրագրի իրական արդյունքները և որոնք են ծրագրի նպատակները

ինչպես է դա կապված

Որո՞նք են նախագծի հիմնական ձեռքբերումները:

Ի՞նչ չկարողացաք անել ծրագրի համեմատ և ինչու:

Ի՞նչ հեռանկարներ կան ծրագրի ավարտից հետո ծրագիրը շարունակելու համար:

3. Գնահատման պլանավորում, տեղեկատվության հավաքագրման մեթոդների

սահմանում

Այս փուլում պլանավորվում են գնահատման աշխատանքները, ստեղծվում է աշխատանքային գրաֆիկ, որոշվում են տեղեկատվության հավաքագրման մեթոդները: Գնահատման մեթոդների օրինակներ՝ դիտարկում, փաստաթղթերի վերլուծություն, հարցաթերթիկներ և հարցազրույցներ¹:

Ընտրված մեթոդի շրջանակներում անհրաժեշտ է մշակել համապատասխան գործիքներ՝ հարցում

ձևակերպում, հարցազրույցի հարցերի ստեղծում, մոնիտորինգի համար ստուգաթերթի ստեղծում և այլն:

¹ Մեթոդների մանրամասն նկարագրությունը տրված է մոդուլ 3-ում:

4. Տեղեկությունների հավաքագրում

Այս փուլում հավաքագրվում են միայն այն տվյալները, որոնք պետք է

համապատասխանեն որակի չափանիշներին²:

Կարևոր է հավաքել բավականաչափ օբյեկտիվ տվյալներ՝ չփորձելով նախապես մեկնաբանել դրանք: Տեղեկատվության հավաքման փուլում շատ կարևոր է պահպանել անաչառությունը և չեզոքությունը: Այս ժամանակահատվածում խորհուրդ է տրվում օգտագործել մոնիտորինգի տվյալները:

5. Տեղեկատվության վերլուծություն

Այս փուլում կատարվում է ստացված տվյալների վերլուծություն և մեկնաբանում, եզրակացություններ են արվում և առաջարկություններ են արվում կառավարման որոշումների համար: Որպես եզրակացություն՝ պետք է ձևակերպվեն գնահատման տեխնիկական առաջադրանքի հարցերի լիարժեք և ամբողջական պատասխանները:

6. Հաշվետվության պատրաստում

Գնահատման հաշվետվության ձևը, կառուցվածքը և բովանդակությունը հաստատվում են գնահատման տեխնիկական առաջադրանքների և նպատակների համաձայնեցման ընթացքում: Չեկույցը նախատեսված է Հաճախորդի համար և պետք է ողջամիտ և վստահելի պատասխաններ տա բարձրացված բոլոր հարցերին: Հաշվետվությունների գնահատման ծառայությունների որակի չափորոշիչ, որը բաղկացած է ապագա գործունեության և հեռանկարների իրականացման վերաբերյալ առաջարկություններից է:

7. Գնահատման արդյունքի մասին ծանուցում

Գնահատման այս վերջին փուլը կատարված աշխատանքի հաջողության ինքնագնահատումն է

եզրակացություն. Հատուկ մարտահրավերներ են առաջանում, երբ պետք է «հետադարձ կապ» տրամադրել նախագծի վերաբերյալ, երբ պետք է ուղղել այն, ինչ սխալ է տեղի ունեցել: Գնահատման անցկացման նպատակը օբյեկտիվ արձագանք ստանալն է, որն օգնում է հետագա զարգացմանը:

Համապատասխանաբար, կարևոր է մտածել, թե ինչպես կարելի է գնահատման արդյունքները, ներառյալ գործունեության իրականացման բացասական կողմերը, փոխանցել վերլուծության մասնակիցներին:

² Տվյալների հավաքագրման որակի չափանիշների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկությունների համար տե՛ս Մոդուլ 3: